

ADLİ OTOPSİ RAPORLARININ MAHKEME SÜRECİNDEKİ ETKİSİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Çağatay Çağrı ASİLZÂDE¹

Öz

Bu makale çalışmasıyla, adli otopsi raporlarının hukukî boyutları ile ceza yargılaması aşamalarındaki etkileri, hukukî önemlerinin ele alınması hedeflenmektedir. Adli otopsiler, kişinin ölümüne yol açan sebepleri bilimsel perspektiften ele alıp, nedenlerin belirlemesine ve sonuç çıkarılmasıyla sınırlanmayıp, bununla birlikte mahkeme süreçlerinde kararlara önemli ölçüde etki eden etkili bir delil niteliği taşımaktadırlar. Adli otopsi raporları, ceza yargılamalarında varlıkları ile bilim çerçevesinde önemli bir delil olarak nitelendirilebilmektedir. Hukukî süreçler bu raporların ışığında şekil bulmaktadır. Çalışma içeriğinde ilk olarak adli otopsinin yasal unsurları ve tanımı, Türkiye’de ele alınışı ve akabinde adli otopsi raporlarının mahkemelerde değerlendiriliş aşamaları ve hâkimlerin kararlarına nasıl sirayet ettikleri, tarafları hangi şekilde etkiledikleri analiz edilecektir. Bunun yanında, adli otopsi raporlarının objektif olup olmadığı, bilimsel olarak güvenilir olup olmadığı ve uygulama safhasında ortaya çıkan sorunlar ele alınmıştır. Nitekim, tüm bulgular neticesinde, adli otopsi raporlarının delil açısından önem ve konumlarının yükseltilmesi ve bunun yanında yargısal süreçlerde daha işlevsel olarak göz önünde tutulması için bazı hukuksal ve kurumsal önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Ceza Yargılaması
Otopsi Raporu
Delil
Adli Tıp
Mahkeme Kararı

Makale Hakkında

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi : 16.05.2025
Kabul Tarihi : 04.01.2026
E-Yayın Tarihi : 15.03.2026
DOI : 10.58702/teyd.1700543

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, e-posta: 2330208012@ogr.mehmetakif.edu.tr, ORCID: 0009-0009-8781-7948.

THE IMPACT AND EVALUATION OF FORENSIC AUTOPSY REPORTS IN THE JUDICIAL PROCESS

Abstract

This article aims to examine the legal dimensions of forensic autopsy reports, their impact on the stages of criminal proceedings, and their juridical significance. Forensic autopsies not only address the causes of death from a scientific perspective and determine the reasons behind it, but also serve as powerful legal evidence that significantly influences court decisions. In criminal trials, forensic autopsy reports can be considered crucial scientific evidence. Legal processes are often shaped in light of these reports. The study will first address the legal elements and definition of forensic autopsy, how it is approached in Türkiye, followed by an analytical discussion on how autopsy reports are evaluated in court proceedings, how they influence judicial decisions, and how they affect the parties involved. In addition, the objectivity and scientific reliability of these reports, as well as practical issues that arise during implementation, are discussed. Ultimately, based on the findings, the study proposes several legal and institutional recommendations to enhance the evidentiary status and importance of forensic autopsy reports and to ensure their more functional role in judicial processes.

Keywords

Criminal Trial
Autopsy Report
Evidence
Forensic Medicine
Court Decision

Article Info

Research Article

Received : 16.05.2025
Accepted : 04.01.2026
Online Published : 15.03.2026
DOI : 10.58702/teyd.1700543

Kaynakça Gösterimi: Asilzâde, Ç. Ç. (2026). Adli otopsi raporlarının mahkeme sürecindeki etkisi ve değerlendirilmesi. *Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 7 (1), 157-171.

Citation Information: Asilzâde, Ç. Ç. (2026). The impact and evaluation of forensic autopsy reports in the judicial process. *Journal of Society, Economics and Management*, 7 (1), 157-171.

GİRİŞ

Çağdaş hukukî sistemlerde elle tutulur realiteye erişme amacı, delillerin değerlendirilmesi süreçlerinde güvenilirlik ve doğruluk ile yakından ilişkilidir. Ceza yargılamaları bağlamında, bir olayın adli tıp ile ilişkili olması durumunda adli otopsi ile ilgili raporlar, maddi olarak gerçeğin aydınlanması için değerlidir. Celbiş ve ark. (2004, s. 54), ölüm zamanının, ölüm nedeninin ve mekanizmasının bilimsel yönleriyle ortaya konulmasının ve yargılamada delil niteliği taşımasının adli otopsi ile mümkün olduğunu belirtmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, adli otopsi raporlarının ceza hukuku ve ceza muhakemesi bağlamındaki işlev ve etkilerini kapsamlı biçimde değerlendirmektir. Bu bağlamda, söz konusu raporların mahkeme süreçlerine ve yargı kararlarına olan katkısı, delil olarak kabul edilme biçimleri ve uygulama safhasında ortaya çıkan sorunlar ele alınacaktır. Ayrıca, adli otopsi raporları bilimsel perspektiften incelenerek, objektiflik, tarafsızlık ve güvenilirlik ölçütleri açısından analize tabi tutulacak; böylece bu raporların yargı sistemindeki normatif ve pratik değerleri bütüncül bir bakış açısıyla ortaya konulacaktır.

Bu çalışma idealize bir şekilde ele alınmıştır. Mevzuat, akademik literatür ve yargısal kararlar çalışmaya dahil edilmiştir. Bu doğrultuda, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun konu bağlamındaki maddeleri ile bir kurum olarak Adli Tıp Kurumu'nun çalışmaları ve anlayışları baz alınarak incelenmiştir. Mahkemelerin bünyesinde adli otopsi raporlarının değerlendirilmesi ve uygulama aşamasında görülen sorunlar göz önüne alınmıştır.

1. Adli Otopsinin Hukukî ve Bilimsel Temelleri

1.1. Adli Otopsinin Tanımı ve Amacı

Adli otopsi, ölümün şekli, nedeni, ölüm olayına dair adli hususlar ve ölümün zamansal olarak tıbbî ve hukukî olarak ele alınması şeklinde tanımlanabilir. Uysal ve ark. (2023, s. 7) göre, özellikle ani gelişen, şüpheli, öngörülemeyen ya da travmaya bağlı ölümlerde, ölümün doğal nedenlerden mi yoksa dış bir etken neticesinde mi gerçekleştiği adli otopsi ile belirlenmektedir.

Küpeli'ye (2022, s. 35) göre, adli otopsi safhasında iç ve dış vücut muayenesinin yanında radyolojik, histopatolojik, toksikolojik analizler bağlamında ve bunun yanında tamamlayıcı olan yöntemler ile derinlemesine ve analizsel olarak incelenmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'na [CMK] (2004) göre, Türkiye'de adli otopsi uygulamaları CMK'nın 87. Maddesinde açıkça düzenlenmiştir. T.C. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün (2015) yayımladığı genelgede ise, "Meydana gelen ölüm vakası adli bir olay olarak görülüyorsa, Cumhuriyet savcısının kararı ile otopsi işleminin yapılması mecburidir" (T.C. Adalet Bakanlığı, 2015).

Bu hususlar, adli otopsinin yalnızca tıbbi bir işlem olmanın ötesinde, aynı zamanda yargısal süreçlerin önemli bir unsuru olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, adli otopsi raporları mahkeme ve yargı süreçlerinde ağırlığı olan ve bağlayıcı bir delil özelliği taşımaktadır. İşler'e (2001, s. 22) göre, adli otopsi raporları etkin bir delil niteliği taşıyarak hâkimlerin kararlarında etkili olmaktadır. Adli otopsinin en tâbi gayesi, tek başına ölüm nedeninin tespiti ile sınırlı değildir. Bununla birlikte, ölümün nasıl gerçekleştiği hususunda da bir aydınlanma sağlamaktadır. Ancak adli otopsi ile birlikte ölüm zamanının tayini ve

ölüme ilişkin herhangi bir suç unsurunun varlığı da derinlemesine incelenmektedir. Bundan dolayı adli otopsi, ceza yargılaması için maddi gerçeğe erişimde önemli bir misyon taşımaktadır. Özdemir ve ark. (2007, s. 3) göre, kusurlu ve eksik olarak ortaya konulmuş şekilde düzenlenen adli otopsi raporları, adalet mekanizmasını büyük ölçüde etkilemektedir. Bundan dolayı, adli otopsi işlemlerinin uzman olan yetkin hekimler tarafından, bilimselliğe riayet edilerek ve tarafsız bir anlayış benimsenerek yapılması gereklidir.

1.2. Hukukî Dayanaklar ve İlgili Mevzuat

Uygulamada adli otopsi, ceza muhakemesi için önem teşkil etmektedir. Ölüm ile ilişkili vakalarda, maddi hakikatin belirlenmesinde önemli görülmektedir. Adli otopsi ve akabinde gelen yasal süreçlerin yürütülmesinde hem millî hem de milletlerarası insan hakları hukuku esas teşkil etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesine göre, bireyin yaşama hakkı temel bir hak olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, "tıbbi mecburiyet durumları veyahut kanunun dayanağı olan durumlar haricinde, kişinin beden bütünlüğüne dokunulamayacağı" ön plana çıkarılmaktadır (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982, m. 17). Bu kapsamda ortaya konulan adli otopsi işlemleri, bireyin en tâbiî olan hak ve hürriyetleri gözetilerek sürdürülmektedir.

Türkiye'de 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda (CMK), adli otopsi işlemleriyle ilgili detaylar teferruatlı olarak ele alınmıştır. CMK'nın 86, 87, 88 ve 89. maddelerinde, vefat eden kişinin muayenesi, adli otopsi süreçleri, doğum akabinde görülen yeni doğan cesetlerinin incelenmesi ve zehirlenme şüphelerine ilişkin önceden belirlenen önlemler yasal bir bağlama bağlanarak düzenlenmiştir (CMK, 2004, m. 86-89).

İşbu yasal dayanaklar kapsamında, adli otopsi süreçleri, Cumhuriyet savcısı gözleminde, biri adli tıp uzmanı olmak üzere iki yetkin hekim tarafından sürdürülmektedir. Adli otopsi esnasında, müdafî veyahut vekilinin getirdiği bir hekim de hazırda durabilir. Bir kurum olarak Adli Tıp Kurumu babında ele alındığında, bu kurumun yetkileri 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu'nda düzenlenmiştir. Bu kanuna göre, Adli Tıp Kurumu'na savcılıklar ve mahkemeler tarafından iletilen adli nitelik taşıyan vakalarda adli otopsi yapmak, bilimsel ağırlığı olan raporlar ortaya koymak ve bu konularda yetkin, nitelikli uzmanlar yetiştirmek gibi misyonlar verilmiştir (Adli Tıp Kurumu, 1982).

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı'nın 2005/143 sayılı Genelgesi de adli tabipliğin bir hizmet olarak hem usûl hem de esas babındaki hususları ortaya koymakta, adli otopsi süreçlerinin sağlık kuruluşlarında, bilimsel ve etik değerlere riayet edilerek gerçekleştirilmesini mecbur kılmaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2005). Bunun yanında, 'Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik' ile adli olaylar neticesinde yapılan muayeneler ve adli otopsi işlemleri, bilimsel ve hukuksal olarak dayanağa bağlanmıştır (Resmî Gazete, 2005). Milletlerarası düzlemde ele alındığında ise ilk göze çarpan husus, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesidir. Bu madde ile şüpheli olarak görülen ölümlerde etkin ve teferruatlı soruşturma işlemlerinin yapılması gerektiği, devletlerin pozitif yükümlülüğü olarak görülmektedir. Özellikle Avrupa İnsan Hakları McCann and Others v. United Kingdom kararında bu sorumluluk ağırlıklı olarak ortaya koyulmuştur (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM], 1995).

1.3. Türkiye’de Uygulanan Süreç ve Kurumsal Yapı

Türkiye bâbında ele alındığında, adli otopsi uygulamalarının hukuksal ve bilimsel değerler taşıdığı görülmektedir. Yasal düzenlemeler olarak da hem bilimsel hem de hukuksal boyutlara sahiptir. Bu kapsamda, Ceza Muhakemesi Kanunu başta olmak üzere, akabinde Adli Tıp Kurumu Kanunu gibi en tâbiî yasal mevzuatlar göze ilk elden çarpmaktadır (Adli Tıp Kurumu, 1982; CMK, 2004). Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 87. maddesine göre, adli otopsi süreçlerinin çerçevesi oluşturulmuştur. Bahse konu madde kapsamında, adli otopsi işlemleri Cumhuriyet savcısının gözetiminde, belli kriterler sağlanılarak yapılmaktadır.

Bu kriterler içinde de bazı zorunluluklar belirtilmiştir. Örneğin; zorunluluk hâlinin olduğu durumlarda, adli otopsi bir hekimce de yapılabilir. Fakat, bu durumda, adli otopsi raporunda bu husus açıkça belirtilmelidir (CMK, 2004, m. 87).

Türkiye’de Adli Tıp Kurumu, 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu’yla oluşmuştur. Bu kurum, adli tıp doğrultusundaki hizmetlerin sürdürülebilmesi açısından önemli görülmektedir. Sorumluluk olarak da Adli Tıp Kurumu’nun, adli tıp ile ilgili meselelerde kurumsal diyalekte sorumluluğu bulunmaktadır.

Adli Tıp Kurumu’nun yükümlülükleri arasında, hâkimler, mahkemeler ve savcılıklar tarafından iletilen, adli tıbbın konusu olan vakaları bilimsel olarak ele alıp, teknik olarak pratik bir şekilde görüş bildirmek yer almaktadır (Adli Tıp Kurumu, 1982). Bir uzmanlık alanı olarak adli tıp konusunda eğitimsel faaliyetler yürütmek ve ayrıca adli bilimlerin farklı disiplinlerine yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirmek de kurumun yükümlülükleri arasında yer almaktadır. Adli Tıp Kurumu’nun yönetsel ve organizasyon yapısı; Başkanlık makamı, Adli Tıp Genel Kurulu, İhtisas Kurulları, Grup Başkanlıkları ve Şube Müdürlüklerinden meydana gelmektedir. Adli Tıp Kurumu, bu çerçevede adli otopsi işlemlerini bilimsel esaslara uygun biçimde gerçekleştirerek sürece düzen ve etkinlik kazandırmaktadır. Bunun yanında, Türkiye genelinde tıp fakülteleri bünyesinde yer alan Adli Tıp Anabilim Dalları da adli tıp hizmetlerinin yürütülmesine katkı sağlamakta ve uzman hekim yetiştirme noktasında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu anabilim dalları, hem bilimsel araştırmalar hem de eğitim-öğretim faaliyetleri ile Adli Tıp Kurumu’nun yükünü paylaşmakta, ayrıca adli tıp uzmanlığı için gerekli olan akademik ve uygulamalı altyapıyı sağlamaktadır (Özkara, 2023).

Türkiye çerçevesinde adli otopsi işlemlerinin ortaya konulmasında, uluslararası anlayışlara adapte olunması ve bilimsel değerlere riayet edilmesi önemli görülmektedir. Bu kapsamda Adli Tıp Kurumu, adli otopsi ile ilgili süreçleri etik ve bilimsel olarak uyumlu bir şekilde yürütmektedir (Adli Tıp Kurumu, 2004). Bununla birlikte, uygulamada bazı sorunlarla da karşılaşmaktadır. Özellikle otopsi teknikeri sayısındaki yetersizlik, sürecin hem iş yükünü artırmakta hem de otopsi işlemlerinin bilimsel ve teknik standartlara uygun biçimde yürütülmesini güçleştirmektedir. Bu nedenle otopsi teknikerlerinin sayısının artırılması ve mevcut personelin nitelikli şekilde yetiştirilmesi, adli otopsi uygulamalarının etkinliğine doğrudan katkı sağlayacak bir çözüm önerisi olarak değerlendirilmektedir (Berberoğlu ve ark., 2023).

2. Mahkeme Sürecinde Adli Otopsi Raporlarının Etkisi

2.1. Ceza Yargılamasında Delil Niteliği

Maddi gerçeğin ortaya koyulması için adli otopsi raporları önemli görülmektedir. Bu önemlilik, delil niteliği için de geçerlidir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 87. Maddesi de göstermektedir ki, adli otopsi işlemleri hem tıbbi hem de hukuki boyutları dikkate alınarak, bilimsel ve etik ilkeler ışığında birlikte yürütülmektedir (CMK, 2004, m. 87). Adli otopsi raporları, aynı zamanda bilirkişi raporu niteliği de taşımaktadır. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 63. maddesi uyarınca da uzmanlık mecburiyeti hâsıl olduğu durumlarda, bilimsel ve teknik açıdan mahkemelere yardımcı olmak için bu raporlar ortaya koyulmaktadır (CMK, 2004, m. 63).

Netice itibarıyla adli otopsi raporları, hâkimler için mahkeme süreçlerinde kesin olarak bağlayıcı unsurlar değildir; nitekim dosya kapsamında tüm deliller ile birlikte ele alınarak hükme esas görülebilmektedir.

Adli tıp ile ilgili raporlar, ağırlıklı olarak kasten öldürme başta olmak üzere, taksirle öldürme, taksirle yaralama vb. gibi muhtelif suçlar bânında, suçların nev'i, failin kast durumu, olayın oluş çerçevesi ile ortaya çıkan zararın büyüklüğü gibi hususları belirlemek ve tespit etmek açısından önemlidir.

Lâkin, muhtelif kurumlarca ortaya koyulan raporlar arasında önemli çelişkiler olması durumunda, hâkim bu çelişkileri ortadan kaldırmakla sorumludur. Netice itibarıyla, adli otopsi ile ortaya konulan raporlar, ceza yargılaması için önemli bir delil olarak görülmektedir. Lâkin, bu raporların muhtelif başkaca deliller ile birlikte ele alınması esastır. Bu aşamada, mahkeme hâkiminin vicdani kanaati de etki yaratmaktadır (Bozdağ ve Sarıusta, 2017, s. 589).

2.2. Hâkim Kararlarına Etkisi

Adli otopsi bânındaki raporlar, ceza yargılaması çerçevesinde mahkeme hâkiminin elle tutulur hakikate erişmesi için önem arz etmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 217. maddesine göre de, "hâkimin kararını yalnızca duruşmada ortaya konulan delillere dayandırması" esastır (CMK, 2004, m. 217). Adli otopsi, ölüm sebebinin, şekil ve zamanının tespiti açısından bilimsel bir perspektif sunduğu için, ağırlıklı olarak suç ile ilişkili nev'in tespiti, failin kastı, müdahale şekli ve cezaî açıdan yükümlülük gibi muhtelif hususlara ışık tutması açısından önem taşımaktadır (Bozdağ ve Sarıusta, 2017, s. 590). Adli otopsi raporları, suikast, cinayet başta olmak üzere kaza durumları ile intihar ayırımını etkin şekilde ortaya koymaktadır. Ancak Ceza Muhakemesi sistemlerinde bilirkişinin ortaya koyduğu raporlar, hâkimi tam manasıyla bağlamamaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 63. maddesine göre, bilirkişi yalnızca uzmanlık ile ilgili hususlarda mahkeme makamına teknik görüşler bildirir; "nihai kanaat ve karar görevi hâkimindir" (CMK, 2004, m. 63).

Bu bakımdan, hâkim adli otopsi raporlarını dikkate almak zorundadır; ancak raporun sonuçlarını aynen hükme yansıtma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Hâkim, raporu değerlendirip diğer delillerle birlikte tartışmalı ve eğer rapora aykırı bir kanaate varırsa, gerekçeli kararında bunun nedenlerini açıklamak durumundadır. Yargıtay'ın bu husustaki

içtihatlarında da adli otopsi raporları ile mevcut diğer deliller arasında çelişki bulunması hâlinde, hâkimin bu çelişkiyi değerlendirip neden adli otopsi raporunu dikkate almadığını gerekçelendirmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Yargıtay 1. Ceza Dairesi, E. 2019/333, K. 2021/11215, T. 25 Haziran 2021).

Netice itibarıyla, adli otopsi raporları mahkeme süreçlerinde, karar aşamasında teknik bir dayanak olarak delil niteliği taşımaktadır. Fakat bu raporlar tek başına mutlak bağlayıcı unsur olarak görülmemektedir. Muhtelif başkaca deliller ile birlikte ele alınarak, mahkeme hâkiminin vicdani durumuna göre hükümde dikkate alınmaktadır.

2.3. Raporların Sanık ve Mağdur Açısından Önemi

Hem sanık, hem de mağdur için adli otopsi raporları oldukça önemli görülmektedir. Adli bir vakaya ışık tutmak için bilimsel olarak ortaya koyulan bu raporlar, maddî gerçeğin belirlenmesi açısından önemlidir. Sanık bakış açısından değerlendirildiğinde, adli otopsi raporları suçun işlenip işlenmediğinin teyidi açısından önemli bir değerlendirme aracıdır. Bu bakımdan da, adli otopsi raporları sanığın lehine olabileceği gibi, aleyhine de olabilmektedir. Mağdur bakış açısından değerlendirildiğinde ise, adli otopsi raporları mağdurun maruz kaldığı zararın belirlenmesi ve bu zararların fail üzerine bırakılması açısından önemlidir.

Ağırlıklı olarak ölüm ile neticelenen vakılarda, mağdur tarafın ölüm sebebinin tespiti, failin kim olduğunun belirlenmesi ve cezaî süreçlerde adli otopsi raporları temel teşkil etmektedir. Tarafsızlık ilkesi benimsenerek ortaya konulan adli otopsi raporları, bilimsel ve hukukî açıdan önemli görülmektedir. Adli otopsi raporları, mahkeme safhasında hâkimin karar alma mekanizmalarında etkin bir şekilde rol oynamaktadır. Fakat sadece kendi kendine bağlayıcılık taşımamaktadır. Muhtelif başka deliller ile birlikte ele alınmaktadır. Netice olarak, adli otopsi raporları, ceza yargılaması bakımından sanık ile ilgili olduğu kadar mağdur açısından da önem görmektedir (T. C. Adalet Bakanlığı, 2013).

3. Değerlendirme ve Tartışmalı Hususlar

3.1. Bilimsel Güvenilirlik ve Objektiflik

Adli otopsi raporları, cezai konular kapsamında yargı süreçlerinde maddi açıdan hakikatin açığa çıkarılması için önemlidir. Bu raporlar, bilimsel olarak güvenilir olmalı, objektiflik barındırmalıdır. Bu sayede, doğru ve etkin bir yargılama süreci sürdürülebilir. Bilimsellik ve objektiflik ilkesi doğrultusunda, adli otopsi raporlarının uluslararası bağlamda kabul görmüş yöntemlere dayalı olarak hazırlanması, raporun güvenilirliğini ve mahkemeler nezdindeki geçerliliğini artırmaktadır.

Bu doğrultuda, adli otopsi raporlarının ortaya konulmasında ele alınan tekniklerin güvenilirlik ve geçerliliği, elde bulunan verileri doğrudan etkilemektedir. Buna örnek olarak, adli otopsi safhasında kullanılan yöntemlerin ve analiz tekniklerinin belli bir standart çerçevesine uygunluğu, raporun bilimselliği için önem taşımaktadır (Demirer, 2007, s. 73).

Bununla birlikte, literatürde adli otopsi raporlarının bilimsel esaslara göre düzenlenmesinin güvenilirlik açısından büyük önem taşıdığı vurgulanmaktadır. Objektif bir düzenlemede rapor, önyargısız ve tarafsız şekilde ortaya konulmalıdır. Raporu hazırlayan uzman, kendi kişisel görüşlerinden bağımsız olarak elde edilen bulguları nesnel biçimde

değerlendirmelidir. Bu çerçevede objektiflik anlayışı, adli otopsi raporlarının yargılamada güvenilir bir delil olarak kabul edilmesine katkı sağlamaktadır..

Bu sayede tarafsızlık ilkesine uygunluk sağlanmaktadır. Adli otopsi raporlarının bilimsel çerçevede güvenilirliği ve objektiflik barındırması, yargı sürecinin etkin ve hakkaniyetli sürdürülmesi için önemlidir. Adli otopsi raporları, mahkeme makamına sunulan dosya kapsamında yer alan bütün deliller ile birlikte ele alınmaktadır.

3.2. Uzman Görüşleri ve Yoruma Açıklık

Adli otopsi raporlarının ortaya konulmasında, uzman görüşleri arasındaki farklılıklar ve bu raporlarda yoruma açık ifadeler, yargılama safhasında muhtelif tartışmalara sebebiyet vermektedir. Adli tıp uzmanlarının, bilimsel verilere riayet ederek hazırladığı raporlarda dahi farklı yorumlar görülmektedir.

Bu nedenle, adli otopsi raporlarında uzman görüş farklılıklarının en çok ölüm nedeninin belirlenmesi ya da travmatik lezyonların tespiti gibi kritik bulguların değerlendirilmesinde ortaya çıktığı görülmektedir. Buna örnek olarak, benzer bulgular taşıyan iki farklı adli otopside uzmanlar tarafından farklı yorumlar yapılabilmesi gösterilebilir. Bu durum, mahkemelerin karar sürecinde belirsizliklere yol açmaktadır. Bu hâliyle de mahkemelerin karar sürecinde belirsizlikler görülmektedir.

Bununla birlikte, adli otopsi raporlarının yorumlanması aşamasında kullanılan terminoloji ve ifadelerin netlik içermemesi de anlaşılabilirlik açısından güçlük yaratmaktadır. Adli otopsi raporlarında kullanılan, farklı anlamlar taşıyan veya anlam belirsizliği olan tanımlar, yeniden bir açıklama zorunluluğunu doğuracağı için, tekraren adli otopsi raporlarının düzenlenmesini gerekli kılacaktır (Tümer, 2023).

Bu hâliyle de gerek soruşturmanın gerekse kovuşturmanın işlevselliğini sekteye uğratmaktadır. Anlaşılabilir bir dil benimsenmesi, raporu ele alan savcı ve hâkim için de güçlüğü ortadan kaldıracak bir durumdur. Adli otopsi raporları, bilimsellik standartlarını tam olarak karşılamak durumundadır. Bu hâliyle, adli otopsi raporlarının ortaya konulmasında uzmanların temkinli ve dikkatli olmaları, bilimsellik ilkesine bağlı kalmaları, objektif ve tarafsız bir duruş sergilemeleri gerekmektedir. Bu sayede, adli otopsi raporları, güvenilir bir delil değeri görmektedir (Aslan ve ark., 2023, s. 63).

3.3. Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Adli otopsinin uygulama safhasında muhtelif olumsuzluklar görülmektedir. Adli tıp uzmanlarının çalışma koşullarından, teknik olan konulardaki altyapı sorunlarına kadar geniş bir yelpazede görülmektedir. Ağırlıklı olarak, adli tıp uzmanı sayısının yetersizliği ve iş yüklerinin sürekli artış göstermesi, adli otopsi süreçlerinde aksamalar yaşanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle sorunlar, özellikle kırsal ve yerel bölgelerde daha belirgin şekilde hissedilmektedir. Bu durum, özellikle kırsal ve yerel bölgelerde hizmet veren adli tıp uzmanlarının çalışma koşullarının iyileştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Teknik olarak, altyapıdaki eksiklikler temel sorun olarak görülmektedir. Otopsi mekânlarının fiziksel olarak yetersizlik göstermesi, ekipmanlar eksikliği vb. gibi muhtelif olumsuzluklar sıklıkla görülmektedir. Bu yönüyle de, adli otopsi raporlarının güveni

kırılmaktadır. Bunun yanında, tahsil bakımından da eksiklikler bulunması, adli tıp alanındaki tahsil standartlarının aşağı yönde durması kırılabilirlik yaratmaktadır.

Bunun yanında, raporun bünyesinde yer alan dilin karmaşık ve güncel literatürden uzak olması da, hukuksal süreçlerde doğru yorumlanmamaya sebebiyet vermektedir (Yorulmaz Medikolegal, 2020). Adli otopsi raporlarının mahkeme aşamasında etkisi göz önünde tutulduğunda, uygulamada görülen sadece tıbbi boyutta olmadığı, bununla birlikte hukuki neticeler yönünden de önemli etkiler ortaya çıkardığı gözlemlenmektedir. (Duran, 2019; Özkara, 2023). Ağırlıklı olarak adli otopsi raporlarının geç düzenlenmesi, eksik veya sehven hususlar barındırması veya bilimsellik yönünden zayıf kalması, yargı aşamasında gözle görülür gerçeğe erişmekte güçlük ortaya koymaktadır. (Çelbiş Aydın ve ark., 2004; Smith ve Horne, 2024; Türkiye Hukuk, t.y.). Bununla birlikte güncellik taşıyan faaliyetlerde, adli tıp uygulamalarındaki yapısal olan problemlerin doğrudan doğruya delillerin bütünlükçü yapısını, buna istinaden yargı kararlarına olan güvenin de bu kapsamda etkilendiği söylenilebilir. (Celbiş ve ark., 2004; Gülmen ve ark., 1998). Bir başka sorun alanı da kurumlar arası koordinasyon ve operasyon noksanlığıdır. (Duran, 2019; Özkara, 2023). Adli otopsi safahatlarında Cumhuriyet savcıları, kolluk kuvvetleri, adli tıp uzmanları ve laboratuvar sorumluları arasındaki güçlü bir iletişim ağının olmayışı, hem otopsi sürecinin planlanması hem de adli otopsi raporlarının değerlendirmesinde aksamalara sebep olmaktadır. (Duran, 2019; Can ve Karaman, 2023; OECD, 1995).

Ağırlıklı olarak ölümün ortaya çıktığı yer ile otopsi işlemlerinin yapıldığı yer arasındaki mesafelerin çok olduğu kırsal olan bölgelerde, koordinasyona ilişkin sorunlar daha çok apaçık görülmektedir. (Celbiş ve ark., 2004). Bu husus, delillerin yitirilmesine, zaman yönünden aksamasına, bazı durumlarda da ölümün tespitinin mümkün olmamasına neden olmaktadır. (Celbiş ve ark., 2004). Bununla birlikte, adli otopsi raporlarının mahkeme sürecinde yorumlanması safahatında da gözle görülür güçlükler meydana gelmektedir. (Duran, 2019; Özkara, 2023). Hâkimler ve savcılar tıbbi terminolojiye ve adli tıbbın gereği olan temel kavramlarına yeteri kadar hâkim durumda olmadıklarında, adli otopsi raporları ile gün yüzüne çıkarılan bulguların bilimsel ve nesnel düzlemde değerlendirilmesi zorlaşmaktadır. Adli tıp alanındaki bilgi noksanlığı sadece hekimlerle sınırlı olmayıp, adli konularda da raporları ele alan yargı mensuplarında da önemli ölçüde olumsuzluklara sebep olmaktadır. Ağırlıklı olarak adli tıp tahsilinin mezuniyetin öncesindeki dönemle çerçeveli kalması ve pratiğe yönelik öğrenme imkanlarının az olması, raporların anlaşılmaması ve değerlendirilmesi yönünden eksiklikler bulunmaktadır. Bu hususlar, hem otopsi bulgularının ele alınmasında sübjektifliğe sebep olmakta hem de adli olan süreçlerin bilimsel temelden kaymasına neden olmaktadır. Dolayısıyla adli tıp konusunda eğitimlerin artırılması, hem sağlık konusunda çalışanlarının hem de yargı mensuplarının delilleri ele almasında bilinçlerini çoğaltmak için zaruri bir gereklilik olarak görülmelidir. (Zeybek ve ark., 2020; Gülmen ve ark., 1998). Bu sebeple ortaya çıkarılan tıbbi hususların hukuki neticelerini ortaya koyan, kolay anlaşılır, normal bir çerçevede tutulan adli otopsi raporlarının olması önemlidir. (Özkara, 2023; Bacaksız ve ark., 2022). Son dönemde ortaya konulan akademik çalışmalar, yasal kurumlar ile adli tıp arasında uzmanlık dilinde farklılıkların mahkemelerde karar aşamalarında belirsiz bir durum ortaya koyduğunu ortaya çıkarmaktadır. (Duran, 2019; Zeybek ve ark., 2020). Bir diğer açıdan bakıldığında, laboratuvar sonuçlarının geç ortaya

konulması da sorun olarak ele alınabilmektedir. (Celbiş ve ark., 2004; Smith ve Horne, 2024). Toksikolojik analizler, DNA incelemeleri ve histopatolojik değerlendirmelerin iş yükünde yaşanan yoğunluklar nedeniyle geç ortaya konulması, özellikle de ölüm sebebinin zamanla farklılaşabildiği durumlarda önemli olumsuzluklar meydana getirmektedir. (Smith ve Horne, 2024; OECD, 1995; OECD, 2024). Buna benzer gecikmeler, sadece soruşturmanın istikametini belirlemeye yönelik olmamakla birlikte, bununla birlikte toplum nezdinde adli tıp konusunda çalışan kurumlara olan güven de azalmaktadır. (Smith ve Horne, 2024). OECD tarafı olan devletler ile karşılaştırmalı olarak ele alındığında Türkiye’de laboratuvar sonuçlarının çıkma sürelerinin daha fazla olduğu ve bu durumun da süreci olumsuz etkilediği söylenilmektedir. (Smith ve Horne, 2024; OECD, 1995; OECD, 2024). Adli otopsi süreçlerinde etik olan sorunlar da gün yüzüne çıkabilmektedir. (Gülmen ve ark., 1998; Bacaksız ve ark., 2022). Bunlardan cenaze sahiplerine yeterli bilgilendirme yapılmaması, özverili bir şeffaflığın ortaya konulamaması, vefat eden kişinin mahremiyetine dair gerekli titizliğin olmayışı, dini olan hususların göz ardı edilmesi, adli otopsi uygulamalarında sık görülen sorunlardandır. (Gülmen ve ark., 1998; Türkiye Hukuk, t.y.). Bu hususlar, hem ailelerle adli otopsiye ilişkin kurumlar arasında olumsuzluk meydana getirmekte hem de otopsi işlemlerinin toplum nezdindeki saygınlığını azaltmaktadır. (Gülmen ve ark., 1998). Bu istikamette, adli tıp alanında çalışan uzmanların mesleki yönden tükenmişlik seviyelerinde artış görülmesi, hem rapor kalitesi yönünden hem de mesleki yönden motivasyonu azaltıcı etki göstermektedir. Devamlı artış gösteren iş yükü, nöbet mekanizması, ağır görülen vakalarda meydana gelen çalışma zorunluluğu, sosyal olan desteklerin az olması ve adli tıp alanında çalışan uzmanların psikolojik olarak da dayanıklılıkların azalması hususları da söylenilebilir. (Lombardo ve ark., 2024). Yapılan araştırmalar, adli tıp çalışanlarında görülen tükenmişlik oranlarının diğer sağlık çalışanlarına kıyasla daha fazla olduğunu belirtmektedir. (Demirbaş ve ark., 2004; Lombardo ve ark., 2024). Belirtilen tüm hususlar, adli otopsi raporlarının hukuki ortamdaki etkilerini azaltmaktadır. (Duran, 2019; Celbiş ve ark., 2004). Maddi olan gerçekliğin meydana çıkmasını olumsuz etkilemektedir. Adalet ve hakkaniyet mekanizmalarının işleyişi sekteye uğramaktadır. (Duran, 2019; Smith ve Horne, 2024). Bu sebeple hem sistematik hem insan kaynakları yönünden hem de kurumlar arasında operasyonel yönden kapsayıcı ve geliştirme odaklı politikaların ortaya konulması mecburiyet teşkil etmektedir. (Lombardo ve ark., 2024; Özkara, 2023; Bacaksız ve ark., 2022).

SONUÇ

Adli otopsi raporları, cezai yargılamalarda maddi gerçeğe ışık tutmak için önemli görülmektedir. Adli otopsi raporları; ölüm sebebi, zamanı, şekli vb. gibi hususları temin ederek, suçun nev’i, failin sorumluluğu gibi hususları ortaya koymaktadır. Bu bakımdan da temel bir delil niteliği taşımaktadır. Lakin, adli otopsi raporları etkinlik yönünden, bilimsel standartlara rivayet ve objektiflik açısından muhtelif faktörlere bağlı görülmektedir. Uygulama bâbında, adli otopsi raporlarının ortaya konulmasında olumsuzluklar bu raporların güvenini sarmakta, yargının seyrini de olumsuz etkilemektedir.

Teknik bağlamda görülen altyapı sorunları, ekipman ve uzman eksikliği gibi hususlar, bu raporların itibarını delil değeri olarak olumsuz etkilemektedir. Bununla birlikte, adli tıp uzmanlarının iş yüklerinin gitgide artması, uzman sayısındaki azlık, adli otopsi süreçlerinin aksamasına sebep olmaktadır. Eğitim yönünden de yetersizlik ve standartların üstünü

yakalayamama durumu da bu bakımdan olumsuz faktörler arasında görülmektedir. Adli otopsi raporlarının medeni dil literatüründen uzak düzenlenmesi de süreci sekteye uğratmaktadır. Yargı süreçleri de bu durumdan olumsuz etkilenmektedir.

Bu bakımdan da, objektif, açık ve bilimsel adli tıp raporlarının kıymet-i harbiyesi yüksektir. Netice itibarıyla, adli otopsi raporlarının ceza yargılaması bakımından bir kutup yıldızı misyonu gördüğü söylenilebilir. Bilakis, bu durum güvenilir ve bilimsel düzlemde ortaya koyulan adli otopsi raporları için geçerlidir. Adaletin tam manasıyla tesisi için, adli otopsi raporlarının etkin ve bilimsel olarak işlevsel biçimde ortaya koyulması, hukuksal süreçler için önem arz etmektedir.

Yöntem

Bu çalışma, nitel bir araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmış, mevzuat, Yargıtay kararları ve ilgili literatür incelenmiştir. Veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular hukuk ve adli tıp uygulamaları bağlamında tartışılmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışmada içerisinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak Kurallarına uygun olarak sunduğumu, çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun Atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik Yapmadığımı, çalışmanın özgün olduğunu bildiririm. Aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu çalışma tek yazar tarafından oluşturulmuştur. Makalenin tüm kısımlarında yazarın kararı ve yazımı vardır.

Etik Kurul İzni

Bu makalede etik kurul iznine gerek yoktur. Etik kurul kararı gerekmediğine ilişkin ıslak imzalı onam formu sistem üzerindeki makale süreci dosyalarında yer almaktadır.

Çıkar Beyanı

Çalışma tek yazarlı olduğu için literatür taraması ve çalışmanın hazırlanması aşamalarında çıkar çatışması durumu yaşanmamıştır.

KAYNAKÇA

- Adli Tıp Kurumu. (1982). Adli tıp kurumu kanunu (Kanun No: 2659, Kabul Tarihi: 14.01.1982). T.C. Resmî Gazete, 17509.
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2659&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden 27 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.
- Adli Tıp Kurumu. (2004). Adli tıp kurumu kanunu uygulama yönetmeliği. Resmî Gazete, 25539 (31 Temmuz 2004).

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7076&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden 1 Mayıs 2025 tarihinde alınmıştır.

- Aslan, F., Ergöner, A. T., Beden, O., Bulgur, D., Tataroğlu, Z. ve Özkan, Ö. L. (2023). Ülkemizde adli tıp uzmanlarının çalışma koşulları ve mesleki uygulamalar konusundaki görüşleri: Anket çalışması. *Adli Tıp Bülteni*, 28(1), 55–65. <https://doi.org/10.17986/blm.1624>
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi. (1995). McCann and Others v. United Kingdom (Başvuru No. 18984/91, Karar Tarihi: 27 Eylül 1995). Avrupa Konseyi. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57943> adresinden 28 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.
- Bacaksız, P., Özkara, E., ve Dokgöz, H. (2022). Hekimlerin yasal sorumlulukları. H. Dokgöz (Ed.), *Adli tıp ve adli bilimler* (ss. 51–70) içinde. Akademisyen Kitabevi.
- Berberoğlu Yenipınar, F., ve Akbaba, M. (2023). *Adli tıp hukuku dersleri* (4. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Bozdağ, A. ve Sarıusta, K. (2017). Ceza yargılamasında mağdurun beyanı ve delil değeri. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8(2), 573–600.
- Can, İ. Ö., ve Karaman, G. (2023). Adli otopsi ve ilgili yasal düzenlemeler. E. Özkara (Ed.), *Hukuk öğrencileri ve uygulayıcılar için adli tıp* (4. Bs., ss. 315–332) içinde. Seçkin Yayıncılık.
- Celbiş, O., Aydın, N. E., Soysal, Z., ve Mızrak, B. (2004). Türkiye’de adli otopsi uygulamasındaki güncel hukuki durum. *Journal of Turgut Ozal Medical Center*, 11(1), 53–56.
- Demirer, M. (2007). *Dünyada ve Türkiye’de adli tıp yapılanmaları karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* [Uzmanlık tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=paLfrEI_hFzDpnTvNmYTi w&no=WTnAPI8E_y si-gflQ0MWLw
- Demirbaş, H., Özdemir, Ç., Hancı, İ. H., ve Balseven, A. (2004). Cezaevi hekimlerinde tükenmişliğin incelenmesi. *Adli Psikiyatri Dergisi*, 1(2), 45–49.
- Duran, G. Y. (2019). Ceza muhakemesi hukukunda ölünün kimliğinin belirlenmesi, adli muayene ve otopsi (CMK m. 86–89). *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(177–178), 1089–1164.
- Gülmen, M. K., Çekin, N., Hilal, A., Alper, B., ve Salaçin, S. (1998). Ülkemizde adli tıp uygulamalarında bilirkişilik sisteminin etik ilkeler açısından tartışılması. *Adli Tıp Bülteni*, 3(2), 57–60.
- İşler, E. (2001). *Otopsi kararı* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. İstanbul Üniversitesi EKOS Tez Arşivi. <https://nek.istanbul.edu.tr/ekos/TEZ/37983.pdf>
- Küpeli, A. (2022). Adli ölü muayenesi ve otopsi raporları. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp-Özel Konular*, 1(1), 33–37.

- Lombardo, C., Capasso, E., Li Rosi, G., Salerno, M., Chisari, M., Esposito, M., Di Mauro, L., ve Sessa, F. (2024). Burnout and stress in forensic science jobs: A systematic review. *Healthcare*, 12(20), e2032. <https://doi.org/10.3390/healthcare12202032>
- OECD. (1995). *Revised guidance for the conduct of laboratory inspections and study audits* (OECD series on principles of good laboratory practice and compliance monitoring, No. 3). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264078581-en>
- OECD. (2024). *OECD position paper on good laboratory practice and IT security* (OECD Series on Principles of Good Laboratory Practice and Compliance Monitoring, No. 25). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/910b7bd2-en>
- Özdemir, M. H., Hilal, A. ve Türkmen, N. (2007). Adli otopsi raporlarının değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*, 21(2), 1-9.
- Özkara, E. (Ed.). (2023). *Hukuk öğrencileri ve uygulayıcıları için adli tıp*. Seçkin Yayıncılık.
- Resmî Gazete. (2005, 1 Haziran). *Ceza muhakemesinde beden muayenesi, genetik incelemeler ve fizik kimliğin tespiti hakkında yönetmelik* (Sayı: 25832). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/06/20050601-13.htm>
- Sağlık Bakanlığı. (2005, 22 Eylül). Adli tabiplik hizmetlerinin yürütülmesinde uyulacak esaslar (Genelge No. 2005/143). https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Mevzuat/Genelgeler/2005-143_sayili_Adli_Tabiplik_Hizmetleri_Yurutulmesinde_Uyulacak_Esaslar.pdf adresinden 22 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.
- Smith, J. H., ve Horne, J. S. (2024). Why down-managing backlog forensic DNA case entries matters. *Journal of Forensic Science and Research*, 8(1), 1-8. <https://doi.org/10.29328/journal.jfsr.1001056>
- Tümer, A. R. (2023). Adli tıp alanında hangi konularda uzman mütalaa raporları alınabilir? <https://www.tumerhukuk.com.tr/adli-tip-alaninda-hangi-konularda-uzman-mutalaa-raporlari-alinabilir/> adresinden 2 Mayıs 2025 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı. (2004). *5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu*. Resmî Gazete, 17 Aralık 2004, Sayı 25673. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5271&MevzuatTur=1>
- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı. (2013). *Mağdur hakları inceleme raporu*. T.C. Adalet Bakanlığı Yayınları.
- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü. (2015, 20 Şubat). *Ölü muayene ve otopsi işlemleri* (Genelge No. 156). <https://cigm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1822020142553156nolu.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). *Türkiye Cumhuriyeti anayasası* [T.C. Resmî Gazete, 9 Kasım 1982, Sayı: 17863]. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Türkiye Hukuk. (t.y.). Adli Otopsi. <https://www.turkiyehukuk.org/adli-otopsi/> adresinden 14 Kasım 2025 tarihinde alınmıştır.

Uysal, C., Çelik, F. ve Büyükbayram, H. (2023). Adli otopsilerde patolojik örnekleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp – Özel Konular*, 1(1), 6–9.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi. (2021). E. 2019/333, K. 2021/11215, T. 25.06.2021. <https://kararci.com/yargitay/25-06-2021/1-ceza-dairesi/2019-333/2021-11215> adresinden 21 Nisan 2025 tarihinde alınmıştır.

Yorulmaz Medikolegal. (2020, 15 Aralık). Adli otopsi sorunları ve çözüm önerileri. <https://www.yorulmazmedikolegal.com/adli-otopsi-sorunlari-ve-cozum-onerileri/> adresinden 1 Mayıs 2025 tarihinde alınmıştır.

Zeybek, V., Kurtuluş Dereli, A., Boz, B., Kara, C. O., ve Acar, K. (2020). Probleme dayalı öğrenimde adli tıp eğitimi: Pamukkale Üniversitesi örneği. *Adli Tıp Bülteni*, 25(2), 122–127. <https://doi.org/10.17986/blm.1313>

EXTENDED ABSTRACT

This article explores the indispensable role that forensic autopsy reports play in the administration of justice within criminal proceedings, particularly emphasizing their function in the Turkish legal framework. In contemporary criminal justice systems, the discovery of the material truth is paramount. Forensic autopsies serve not merely as medical procedures but as critical legal instruments that merge scientific analysis with legal scrutiny. These reports are critical in cases involving sudden, unexplained, or suspicious deaths, where the determination of cause, time, and manner of death can substantially influence the course of a criminal investigation or prosecution.

At the core of the study is a detailed examination of the complex, multidisciplinary nature of forensic autopsy. Far exceeding a superficial examination of the deceased, it involves a harmonized application of pathological, radiological, toxicological, and histopathological methods. These components work collectively to uncover empirical data that might establish the mechanism of death and, in doing so, clarify whether criminal liability may be present. In jurisdictions like Türkiye, such examinations are conducted within a codified legal framework established by statutes such as the Turkish Criminal Procedure Code and the Law on the Forensic Medicine Institution. These legal foundations ensure that autopsy procedures are not only scientifically valid but also procedurally robust and admissible in court. The institutional backbone of forensic medical practice in Türkiye is the Council of Forensic Medicine (Adli Tıp Kurumu), which is mandated to perform autopsies, issue scientific reports, and provide expert opinions to the judiciary. It operates through a nationwide network of central and regional branches. The institution also plays a vital role in educating and certifying forensic specialists. However, the study also identifies structural and operational challenges that hamper efficiency and quality, particularly in remote or rural regions. In these areas, limited availability of trained personnel, insufficient equipment, inadequate physical facilities, and escalating workloads significantly compromise the effectiveness of forensic procedures. These shortcomings may undermine not only the scientific validity of autopsy reports but also public trust in judicial decision-making.

In the courtroom, forensic autopsy reports are classified as expert evidence. Although not binding on the judge, these reports frequently hold considerable weight, especially in cases

involving violent crimes such as homicide, manslaughter, or assault. They are instrumental in establishing elements such as intent, causality, and the extent of injury. Importantly, the legal system in Türkiye mandates that if a judge chooses to disregard an expert report, they must provide clear and reasoned justification. This reflects the essential status that such reports hold in the broader fact-finding mission of the judiciary. Beyond their legal classification, autopsy reports have deeper implications. From the standpoint of the accused, they may provide evidence of exoneration or incrimination. For victims and their families, these reports may confirm suffering and support claims for accountability. In this dual function, autopsy reports stand at the intersection of scientific evidence and judicial interpretation. They are bound by the ethical principles of impartiality and objectivity, which are not only legal imperatives but also professional responsibilities for forensic practitioners. A significant focus of the study is the reliability, clarity, and neutrality of autopsy reports. For these documents to fulfill their evidentiary purpose, they must be drafted according to globally accepted scientific standards. However, several factors may compromise their reliability, including the use of vague or ambiguous terminology, discrepancies in expert interpretations, and inconsistent reporting methods. Such issues may introduce uncertainty into the trial process, delay proceedings, or even lead to judicial errors. Therefore, enhancing the clarity and consistency of forensic language, along with adherence to standard protocols, is imperative.

Another dimension discussed is the pedagogical and linguistic proficiency of forensic professionals. In some cases, the technical nature of autopsy reports, combined with a lack of engagement with current scientific literature or poor writing quality, makes them difficult to interpret for judges, prosecutors, or defence attorneys. This miscommunication can lead to misunderstandings or misapplications of expert evidence, further complicating the judicial process. The report thus calls for improved training in both scientific methodology and academic writing for forensic professionals. Furthermore, the study highlights the institutional burden faced by forensic medicine in Türkiye. A shortage of certified specialists and increasing demand for autopsies contribute to delays and procedural bottlenecks. Addressing these issues requires systemic reforms, including investments in infrastructure, human resources, and continuing education. In conclusion, the article asserts that forensic autopsy reports are far more than scientific documents; they are foundational tools for delivering justice. Their ability to reconstruct events, establish responsibility, and clarify complex medical evidence positions them as indispensable components of the criminal justice process. Nevertheless, their effectiveness is contingent on the conditions under which they are produced-conditions that must prioritize scientific rigor, institutional capacity, and ethical integrity. Strengthening the forensic system as a whole, enhancing the clarity and reliability of reporting, and ensuring the impartiality of experts are essential for protecting individual rights and upholding the rule of law. When these conditions are met, forensic autopsy reports can truly serve as guiding beacons in the often opaque landscape of criminal justice.